

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici številka 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.   Telefon št. 2552.   Ljubljana, v soboto, 28. marca 1931.   Telefon št. 2552.   Štev. 35.

Skupni davek na poslovni promet in javne nabave.

Centrala industrijskih korporacij v Beogradu je dobila v zadnjem času več vprašanj, kako se pobira davek na poslovni promet po novih predpisih pri javnih nabavah. Na to vprašanje pojasnjuje Centrala na podlagi informacij v ministrstvu za finance sledeče:

Ministrstvo za finance, oddelek za davke je pod številko 20.590 od 21. marca 1931. izdalo finančnim oblastvom nastopno pojasnilo:

»Po členu 5. Uredbe o skupnem davku na poslovni promet so državna in samoupravna oblastva dolžna pri izplačilu nabavk življenskih potrebščin v nepredelanem stanju (za ljudi in živino) kakor do sedaj pobirati 1% davek na poslovni promet in ga odpremljati pristojnim davčnim oblastvom. Razume se, da je nabava osnovnih poljedelskih pridelkov neposredno od producentov še nadalje oproščena davka na poslovni promet. Ta odredba v celoti velja tudi za nabavo železniških pragov, brzojavnih drog in drog za električne vode.

Ako državna in samoupravna oblastva nabavljajo blago, za katero je v tarifi predvidena stopnja skupnega davka na poslovni promet, se ob iz-

plačilu teh nabavk ne pobere davek na poslovni promet.

Za nabavke ostalega blaga, katero je obremenjeno s skupnim davkom na poslovni promet, na račun države ali samouprave se ne pobere ob izplačilu davek na poslovni promet. Ob izplačilu odškodnine iz državnih in samoupravnih blagajn za promet uslug (odvetniške, inženjerske itd.) se pobere tudi v bodoče 1% prometni davek.

Iz tega sledi, da se bo v bodoče pri izplačevanju računov za javne nabave pobiral davek samo, ako dobavljeno blago podlega splošnemu 1% davku na poslovni promet. Določilo členu 13. točka 2. Uredbe se po informacijah, katere je dobila Centrala nanaša samo na osebe, katere je navaja člen 5. Kako se naj ta člen tolmači, se je Centrala pojasnilo s temle primerom: Ako država kupi pšenico od trgovca, mu ob izplačilu odbije 1% splošni davek. Ako da država to pšenico mlet v mlin, plača mlin skupni davek 2-2% manj 1%, to je 1-2% od cene žita.

Ker smo tudi mi že dobili razna vprašanja v tem pogledu, pričobujemo odgovor na ta vprašanja z objavo gornje okrožnice Centrale industrijskih korporacij v Beogradu.

Kupujmo domače blago!

Aktuelen in zelo potreben pokret.

Letna konferenca gospodarskih zbornic se bo vršila letos 14. in 15. junija v Velikem Bečkereku. Na dnevnem redu konference je, kakor smo že poročali, med drugim tudi važno vprašanje: Okrepitev domačih tržišč in ustvarjanje narodno orientirane mentalitete kupcev. V zvezi s tem je razpisala zbornica v Novem Sadu okrožnico, v kateri med drugim pravi:

Na sestanku predstavnikov trgovskih, obrtniških in industrijskih zbornic se je sklenilo, da se bo vršila 14. in 15. junija 1931. v Velikem Bečkereku konferenca delegatov vseh gospodarskih zbornic. Taka konferenca se vrši vsako leto kot predhodnica rednega velikega gospodarskega kongresa. Letos ima konferenca delegatov posebno važnost, ker bodo to posebni jugoslovanski gospodarski dnevi, ker je na dnevnem redu važen predmet: Okrepitev domačih tržišč in ustvarjanje nacionalno orientirane mentalitete kupcev.

Ze o priliki velikega letnega gospodarskega kongresa, ki se je vršil v Beogradu 13. in 14. septembra 1930. je g. minister trgovine in industrije J. Demetrović v svojem govoru med drugim rekell:

Pri nas naletimo še na ljudi z naziranjem, ki ga je treba odpraviti. To je naziranje, da vse kar je doma izdelano, ne velja ničesar. Vrednost ima samo to, kar prihaja iz inozemstva, a vse, kar se doma producira je slabo, manjvredno. — Tako naziranje je treba odpraviti. Na raznih konferencah pokrenemo vprašanje preferencialnega sistema za naše poljedelske proizvode, toda sami še nismo prišli do tega, da bi ustvarili preferencialno naziranje v naši državi, pa da bi predvsem uporabljali to, kar se producira doma in ne tuje blago. Želel bi, da bi kongres naslovil v tem oziru na vso našo javnost apel, kajti tako radi višjih državnih interesov, kakor tudi ra-

di stabilizacije našega gospodarstva in naše valute, z eno besedo radi našega gospodarskega napredka je potrebno, da vsakdo uporablja v prvi vrsti blago, ki se pridela doma in kolikor ga imamo doma.

Besede gospoda ministra so napravile globok vtis na številne prisotne, ki so z burnim in dolgotrajnim odobravanjem sprejeli prekornisto ministrovo priporočilo.

Besede g. ministra nam morajo ostati vedno in zlasti v sedanjem času kot kaziopot za nadaljno akcijo, da se morajo v Jugoslaviji predvsem uporabljati pri predelovanju domači proizvodi in da se mora kupovati predvsem blago, ki se producira v Jugoslaviji.

Vsi sejmi, zbori in razstave, ki so se vršili po kongresu in se bodo vršili tekom spomladi, nudijo dokaz za to, da producira jugoslovanska industrija in obrt razne predmete in da najrazličnejše izdelke proizvaja tudi hišna ali domača industrija. Vsi konsumenti se lahko v polni meri zadovoljijo z blagom, ki se producira doma. V sled tega se mora že vendar enkrat opustiti naziranje, češ, da je domače blago slabo. To napačno naziranje je popolnoma upravičeno ožigosal tudi sam g. minister trgovine in industrije. Tako naziranje je v resnici škodljivo za naše narodno in državno gospodarstvo, ker se brez stvarnih potreb uvaža mnogo blaga, ki se pridela doma. Tako tuje blago se plača v inozemstvu za drag denar, in to v zlatu, ki nam tako primanjkuje ter se na ta način občutno škodi državnim financam in celokupnemu našemu gospodarstvu.

Radi tega in ker se gospodarska kriza po celem svetu in tudi pri nas vedno bolj poostruje, mora vsak štediti in to tako, da kupuje blago, ki se producira v državi.

Novosadska zbornica priporoča vsem, da se že sedaj najživahnejše zavzamejo

za akcijo, ki bo našla svoj vrhunec 14. in 15. junija, ko se bode na konferenci delegatov vseh zbornic sklepalo o tem, kaj je ukreniti za nadaljno in učinkovito akcijo, da se ustvari nacionalno orientirana mentaliteta potrošačev.

Vsi iskreni patrioti bodo brez dvoma toplo pozdravili vsako akcijo, ki jo bo sklenila konferenca za tako potrebno propagando domačega blaga. Sistematična akcija v tem oziru je nujno potrebna in vsi se moramo že sedaj potruditi, da bo dosegla najugodnejše uspehe.

Koliko časa bo trajala sedanja gospodarska kriza?

Gospodarski pojavi niso monistični, ampak pluralistični, t. j. pri vsakem gospodarskem pojavu sodeluje večja ali manjša množina medseboj bistveno različnih vzrokov, katere je zelo težko pravilno ceniti in iz njih povleči pravo rezultanto. Kavzalna teorija gospodarskih kriz ni radi tega niti enotna niti praktično uporabljiva. Vendar se strinja večina nacionalnih ekonomov v trditvi, da je disharmonija med produkcijo in konzumpcijo dobrin eden glavnih vzrokov gospodarskih kriz. Hiperprodukcija dovede do stagnacije in krize, katera zadnja traja toliko časa, dokler tekoča potreba ne izprazni skladišč, nakar se začne iz nova produciranje preko istodobne potrebe itd.

Simptomatična — smeli bi reči matematično statistična — gospodarska teorija, katera ne zasleduje direktno vzrokov gospodarskih kriz, ampak samo ugotavlja konkretne oblike in spremembe gospodarskega procesa na podlagi takozvanih »gospodarskih barometrov«, je praktično mnogo bolj uporabljiva kakor kavzalna teorija. S to drugo metodo se je našlo med drugim tudi trajanje celega krogetoka (konjunktturnega cikla) gospodarskega procesa, kakor tudi trajanje posameznih (konjunktturnih) faz zlasti trajanje krize. Trajanje takih konjunktturnih ciklov je v različnih državah različno z ozirom na posebnosti dotičnih narodnih gospodarstev. Izgleda pa, da eksistira poleg tega tudi že svetovni konjunktturni ciklus.

Za naše razmere je najbolj važno vprašanje, koliko časa bo trajala naša sedanja gospodarska kriza, ki je s svetovno gospodarsko krizo brez dvoma v tesni zvezi. Absolutno sigurnega odgovora seveda ne more nihče dati. Več ali pa manj zanesljive odgovore dobimo na podlagi dosedanjih gospodarskih izkušenj.

Ako analiziramo spremembe števila delavcev, zavarovanih pri bivši Okrajni bolniški blagajni za Slovenijo v Ljubljani in OUZD-u v Ljubljani, najdemo naraščanje gospodarske delavnosti od začetka leta 1919 (od konca svetovne vojne) do sredine leta 1923, t. j. 4 in pol leta. Nato sledi padanje do konca leta 1925, t. j. 2 in pol leti. Konjunktturni ciklus je trajal torej 7 let. Od začetka leta 1926 imamo zopet naraščanje števila zavarovanih delavcev do sredine leta 1930, t. j. zopet točno 4 in pol leta. Od sredine leta 1930 imamo zopet padanje števila zavarovanih delavcev, katere smemo ceniti zopet na 2 in pol leti, t. j. do konca leta 1932. V podrobnejšo analizo števila zavarovanih delavcev se na tem mestu ne moremo spuščati, dasiravno bi na ta način dobili

Konferenca glede ustanovitve prodajne organizacije za izvozno trgovino z mehkim lesom.

V petek dne 27. t. m. se je vršila pri Zvezi industrijcev v mali sejni dvorani Zbornice TOI v Ljubljani konferenca zastopnikov lesne industrije Dravske banovine z gospodom dr. Milan Ulman-skijem, generalnim ravnateljem Državnega lesno-industrijskega podjetja Dobrljin-Drvar, ki je po želji g. ministra za šume in rude ing. Dušan Serneca prevzel nalogo, da izvede sporazumno z interesenti organizacijo naše izvozne trgovine z mehkim lesom.

G. dr. Ulmanški je poročal na konferenci o dosedanjih pogajanjih, ki so se vršila med zastopniki naše lesne industrije in romunskimi izvoznimi tvrdkami glede skupnega nastopa na svetovnem lesnem trgu, kakor tudi o razgovorih, katere je vodil kot zastopnik gospoda ministra z domačimi interesenti glede prodajne organizacije v naši državi. Prodajni organizaciji je od strani vlade zajamčena vsestranska podpora, predvsem železniško-tarifarne ugodnosti, katerih bi bila deležna edino-le v organizaciji včlanjena podjetja. (Ta stavek zveni nekako čudno, pa bo treba o tem jasneje spregovoriti. Op. uredn.)

Ustanovitev take privilegirane in tudi subvencionirane prodajne organizacije se pozdravlja kot koristna, vendar se od strani zastopnikov naše industrije povdarja, da je za lesno industrijo v Dravski banovini največje važnosti, da se doseže predhodni sporazum z avstrijskimi lesnimi izvoznimi tvrdkami. Konferenca so se udeležili tudi vabljeni zastopniki »Društva gozdnih posestnikov«.

JUGOSLAVIJA IN AVSTRIJA.

V Gradcu se je vršil 23. marca občni zbor štajerske sekcije Glavne industrijske zveze v Avstriji. V predloženem delovnem poročilu beremo med drugim: Trgovsko-politični položaj Avstrije v Evropi je dvojen; dobra polovica njenega eksporta gre proti zapadu (v Nemčijo, ČSL., Italijo, Francijo in Anglijo), druga polovica pa gravitira proti vzhodu, zlasti proti Jugoslaviji, Ogrski in Romuniji. »Mi bomo obe smeri skrbno negovali in bomo morali gledati na to, da dosežemo iz našega položaja kolikor mogoče velike koristi za našo produkcijo«.

zelo jasno sliko. Pač pa navajamo v sledečem letne povprečnine.

Leto	Število delavcev v lisotih	Prirast +	Padeč -
1919 (nimamo zanesljivih podatkov)			
1920	42		
1921	50	+ 8	
1922	62	+ 12	
1923	74	+ 12	
1924	74		0
1925	73		- 1
1926	75	+ 2	
1927	83	+ 8	
1928	89	+ 6	
1929	95	+ 6	
1930	95	+ 3	

Ako bi imeli izkušnje o gospodarskem valovanju za daljšo dobo, potem bi seveda s temu primerno večje zanesljivostjo zaključili na trajanje sedanje gospodarske krize. Na vsak način pa smemo s precejšnjo verjetnostjo trditi, da se je sedanja gospodarska kriza šele dobro začela in da bo trajala približno do konca leta 1932, v kolikor se ne bi med tem časom pojavili novi vzroki, katerih naše gospodarstvo dosedaj ni poznalo.

D.:

Lipski velesejem.

(Konec.)

Največje razstavne palače in hiše v mestu samem so: Specks Hof, Städtisches Kaufhaus, Handelshof, Zentralmesspalast, Reichshof, Porzellanmesshaus, Hansahaus, Concentramesshaus, Petershof, Ringmesshaus itd. Svoje sejmisko hišo pa imajo tudi Čehoslovaki in Avstrijci. Blagovne skupine so porazdeljene po poedinah palačah, najde se jih pa včasih tudi na več krajih, znamenje, da se tudi lipski velesejmski urad bori s podbnimi težkočami kot ljubljanski, ker poedine tvrdke prijavijo svojo udeležbo šele zadnji trenotek in jih je treba potakniti pač tja, kjer je prostor, neglede na blagovno pripadnost.

Prav bo, če tudi številno predočim velikanski obseg lipskega velesejma. V mestu je v sejmiskih palačah in hišah zasedenega preko 100.000 m² razstavnega prostora. Razstavljalci so iz 25 držav. Raznovrstne igrače je razstavilo 630 razstavljalcev, glasbila 80, tekstilne izdelke 800, usnjarske izdelke 250, papir in knjige preko 400, umetnostno-obrtno izdelke 330, kovinske predmete 800, svetlobna telesa 100, pohištvo 350, ure in zlatnino 200, galanterijske predmete skoraj 400, kandite 100, sportne predmete 100, kemične-farmaceutične preparate 100, steklo in porcelan 500, hišne in kuhinjske potrebščine 750, fotografije in optiko 90, predmete v reklamne svrhe 160.

Omenil sem že, da obsega tehnični sejem 90 ha. Na tem sejmu je razstavilo 2100 razstavljalcev in zasedlo 56.000 m² prostora. Zlasti sem se divil najraznovrstnejšim strojem, elektrotehničnim predmetom, stavbeni tehniki in kovinarstvu. Na tehničnem velesejmu sem videl tudi skupino ruske sovjetske unije, ki je razstavila svoje proizvode na prostoru od 600 m². Tudi ta razstava je jak memento, da postaja sovjetska gospodarska propaganda in z njo v zvezi dumping nevarna evropskem in ameriškem gospodarstvu in v svoji želji ogroža obstoječi družabni red.

V mestu je bila nastanjena krasna kolektivna razstava Japonske in Indije.

Občni zbor gremija trgovcev v Ljutomeru.

V sredo, 25. t. m. popoldne se je vrnil v Slatini Radencih občni zbor gremija trgovcev za ljutomerski srez, ki ga je vodil gremijalni načelnik g. Venčeslav Vilar. Iz njegovega zanimivega poročila o akcijah gremija v pretekli poslovni dobi posnemamo, da je štel gremij konec leta 223 članov, od katerih odpade 111 na sodni okraj Ljutomer in 112 na sodni okraj Gornjo Radgono. Za gospodarske prilike je značilno število prijav in odjav v preteklem letu. Prijavilo se je trgovino 27 oseb, odjavilo pa 29. V gremijalnem okolišju je bilo zaposlenih 80 pomočnikov in pomočnic ter 38 vajencev in vajenk. Obrtno nadaljevalno šolo je obiskovalo 18 učencev in učenk. V zadnjem času se je pričela razvijati v gremijalnem delokrogu tudi združna trgovina v škodo poklicnih trgovcev. Zato pozivlja načelstvo vse člane v prizadetih krajih, da opazujejo delovanje takih združenj ter da naj javijo gremiju vsak primer nepravilnega poslovanja s točnimi in konkretnimi primeri. — Poročilo opisuje nato težek položaj trgovstva v ljutomerskem srezu, ki je v pretežni večini kmečki, tako da radi tega trgovstvo občuti v najhujši meri agrarno krizo. Tudi v davčnem pogledu ni nikakega olajšanja. Gremij je skušal olajšati neugodno stanje s tem, da je deloval za znižanje banovinskih davščin, taks in sploh samoupravnih dajatev na znosljivo mero. Podal je svoje mnenje o odpravi šušmarstva v lesni trgovini, o izpremembi pravilnika o odpiranju in zapiranju trgovskih obratov, o predpisu neposrednih davkov, o predlogih mednarodne železniške unije, o najemninah za ležarinske prostore na železniških postajah, in skupno z obrtniški organizacijami predložil banu, ko je posetil srez, spomenico o željah in potrebah trgovstva.

Zivahno je sodeloval gremij tudi pri

pa tudi kolektivne razstave Poljske, Danije, Č. S. R., Avstrije in Finske so bile zanimive. Vsega je bilo 1100 inozemskih razstavljalcev.

Veliko razstavljalcev je bilo letos manjše od onega lanskega leta, čemur za delovnik ni čudi, ko vidi v okolici številne mrtve kamine in mrtva tvorniška podjetja. Razstavljeno blago pa je bilo po kvaliteti prvovrstno in dekoracija razstavnih kaj enostavna in okusna. Morda so bile posidine koje preveč natrane z blagom. Omenim naj še zanimivo razstavo najnovejših, že patentiranih in nepatentiranih iznajdb na vseh področjih tehnike in kemije.

Velesejmski urad je velik in dobro organiziran. Tam dobiš vse mogoče informacije, o eksportnih in importnih možnostih, o carinskih zadevah, na razpolago je banka z menjalnico, potniški uradi itd. Zadivili so me krasni perspektivi, ki so izdani v raznih jezikih za vsako blagovno skupino posebej. Sploh je reklama izvedena prvovrstno in stane baje mnogo milijonov mark.

Zatrjevali so mi, da je obiskalo ta velesejem čez 30.000 kupecev-inozemcev. Tudi Dravska banovina jih je dala precej. Med njimi sem opazil malega obrtnika-mizarja. Dopadlo se mi je, ko sem ga videl učiti se v širokem svetu.

Lipski velesejem se je vršil v znamenju gospodarske depresije. Veliko je bilo ponudbe in manj povpraševanja, zlasti iz Nemčije. Nakup je bil v splošnem omejen in previden. Mnogi kupci so računali z nadaljnjim padcem cen in niso hoteli izrabiti ponudbene dolgoročne kredite do dveh let, z malimi naplačili. Večji in pomembni zaključki so se izvedli samo z inozemci in tu se je posrežilo velesejmski upravi popolnoma pridobiti na lipski trg čim več inozemskih kupecev.

Sliko, katero je podal lipski velesejem, je gotovo ugodnejša kot je dejansko gospodarsko stanje Nemčije. Vsekakor pa je poleg kupčijskega momenta ta velesejem važen faktor v gospodarski reprezentanci Nemčije napram inozemstvu, ki jasno pričča, da je Nemčija v jedru zdrava in delazmožna, da pa sila trpi pod težo gospodarske depresije in svetovne krize, ki je v industrijskih državah še veliko bolj občutljiva kot v agrarnih.

akcijah glede zatiranja krošnjarstva in nepravilnega poslovanja trgovskih potnikov, izpremembe voznega reda, otvoritve železniške proge Murska Sobota-Hodoš, izpremembe dveh državnih poštv v pogodbene pošte, sestave davčnih odborov itd.

Gremij je posredoval tudi v raznih zadevah, ki se tičejo trgovstva, tako davčnih, obrtnih, prometnih in drugih. Omenjamo važne intervencije glede telefonskih relacij z inozemstvom, naprave tihih tehtnic v Ljutomeru in Gornji Radgoni, priključitve postaje v Gornji Radgoni na telefonsko omrežje, uvedbe C — službe na pošti v Ljutomeru, rabe državne jezika v trgovskih lokalitih, itd. Delovanje gremija je bilo torej dejansko mnogostrano in živahno, za kar gre zasluga predvsem nadvse agilnemu gremijalnemu načelniku g. Venčeslavu Vilarju. Gremij si je v preteklem letu uredil tudi tajništvo, ki vzorno posluje.

Načelstvenemu poročilu je sledila razprava o računskem zaključku za leto 1930. Gremij je imel v preteklem letu 24.524-11 Din dohodkov in 27.560-43 Din izdatkov; gremijalna imovina pa je znašala konec preteklega leta 27.727-17 dinarjev.

Proračun za tekoče leto, ki je bil soglasno odobren, izkazuje 27.900 Din izdatkov in 27.410 Din dohodkov, gremijalna doklada je ostala nespremenjena.

Razpravljalo se je nato o izpremembi pravil, ki je bila sklenjena na lanske letoletnem občnem zboru.

Sledilo je nato obširno poročilo tajnika Zveze trgovskih gremijev g. I. Kaiserja o splošnem trgovinskem položaju, vzrokih težkega depresivnega stanja, davčnih zadevah, gospodarski in socialni zakonodaji in stanovski organizaciji.

Obrtno združni nadzornik g. Ignacij Založnik, ki se je na prošnjo gremija tudi udeležil zborovanja je v svojem govoru lepo očrtal pomen in cilj organizacije zlasti v sedanji težki dobi in podrobno objasnili zborovalcem smoter in

veliko važnost »Trgovske samopomoči« v Mariboru za trgovstvo. Priporočal je, naj trgovstvo pristopi k tej prepotrebni humanitarni napravi.

Pri »Slučajnostih« se je razpravljalo o skupnem davku na poslovni promet, davkih, krošnjarstvu in drugih predlogih.

Gremijalnemu načelstvu želimo po izvršeni administrativni reorganizaciji, katere uspehi so se pokazali že na letošnjem zborovanju, najboljših uspehov.

IZDAJA JUBILEJNIH ZNAMK V SPOMIN NA DESETLETNICO OSVOBOJENJA.

Ministrstvo za promet obvešča, da se bodo s 1. aprilom t. l. dale v promet jubilejne znamke v spomin na desetletnico osvobojenja in zjedinenja našega naroda in sicer:

1. znamke po 50 par, temnozeleno barve s sliko pokrajine Dobro polje. Gornji del znamke nosi napis: »Kraljevina Jugoslavija« v latinici, spodnji del pa »Dobro polje« v cirilici.

2. znamke po 1 Din, rdeče barve s sliko spomenika, ki bo postavljen v Parizu nad grobovi naših vojakov, umrlih v Franciji. Gornji del te znamke ima napis: »Kraljevina Jugoslavija« v latinici, a spodnji del: »Srpski radnički spomenik u Parizu« v cirilici.

3. znamke po 3 Din, modre barve s sliko Kajmakčalana. V gornjem delu te znamke je napis: »Kraljevina Jugoslavija« v latinici, v spodnjem delu pa »Kajmakčalan« v cirilici.

Znamke po 50 par se bodo prodajale s pribitkom od 50 par t. j. po 1 Din, znamke po 1 in 3 Din pa s pribitkom 1 Din t. j. po 2 in 4 Din.

Pribitek gre v korist udruženja rezervnih oficirjev in vojakov v Beogradu in se bo porabil za ureditev vojaških grobov v Franciji, nominalna vrednost pa gre v korist državne blagajne. Kot poštna pristojbina velja samo nominalna vrednost znamke.

Te znamke bodo v prometu od 1. aprila do 30. septembra t. l.

Prodajalci poštne vrednotnice imajo za jubilejne znamke osvobojenja pravico do 2% provizije po nominalni vrednosti.

Ponudbe, poupraševanja

Avram Altarac, veletrgovina papira, kancelarijskog in pišočeg pribora, Sarajevo, Kralja Petra 16 želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvrdkami, ki izdelujejo šolske potrebščine kot: ravnila, trikotnike, peresnice itd. ter aktovke, šolske torbe itd.

Isak Arie, Skoplje želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvrdkami, ki pridejo v poštev za nakup vsakovrstne žime.

Iz naših organizacij

Gremij trgovcev v Radovljici vabi na redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo 29. marca 1931. ob pol 14. uri v hotelu »Troha« na Bledu. Dnevni red: 1. Poročilo načelnika; 2. Predložitev letnega računa; 3. Poročilo računskih preglednikov; 4. Proračun za leto 1931.; 5. Slučajnosti. Ako ob določeni uri ne bi bilo navzočih zadostno število članov, se vrši občni zbor eno uro pozneje ob vsakem številu navzočih članov. Načelnik L. Fürsager l. r.

Razstave in sejmi

Mednarodni velesejem v Milanu, kojega se, kakor smo že ponovno poročali, udeleži naša država letos prvič z velikim reprezentativnim paviljonom, ki bo te dni dovršen, se vrši od 12. do 27. aprila 1931.

Kdor podpira »Trgovski list« koristi skupnosti, koristi pa najboljše tudi samemu sebi!

Po svetu

Čslv. notranje posojilo v znesku 1300 milijonov Kč je bilo prepisano. Služilo bo izvedbi javnih del.

Čslv. in nemška porcelanska industrija se bosta v kratkem zopet pričeli pogajati. Napravljal se bo tudi poskus kooperacije kaolinske industrije obeh dežel.

Narodno promozenje v USA je znašalo leta 1929. po uradnih podatkih 362 milijard dolarjev; dohodki istega leta so znašali 84 milijard. Na vsakega prebivalca USA je prišlo 2877 dol. glavnice in 692 dol. dohodkov.

Blagovni promet med Francijo in Sovjetsko Rusijo hoče senator Daltier centralizirati in kontrolirati, da se postavi izvoz in uvoz v pravo razmerje.

Chatillon (umetna svila) ne razdeljuje letos nobene dividende. Obratni dobiček je padel lani od 43-30 na 17-60 milijonov lir.

Chilenski trust solitra je ofiциelno konstituiran. Od glavnice v znesku 375 milijonov dolarjev bo prevzela polovico chilenska vlada, drugo polovico pa Amerikanci, Nemci, Angleži Čileni (zasebniki), Francozi in Španci.

Grško posojilo v znesku 4.600.000 funtov je bilo v Londonu podpisano. Namenjeno je za nadaljevanje javnih del. Emisijski tečaj je 87-odstoten, obrestovanje 6-odstotno.

Tobačno centralo v Grčiji bo ustanovila grška vlada. Pospeševala bo prodajo grškega tobaka in nadzirala bo položaj na inozemskih prodajnih trgih. Vlada bo dala novemu zavodu letno posojilo 20 milijonov drahem.

Pridelek bombaža v seziji 1930/31 se ceni na 13.930.000 bal; lani je znašal 14.545.000 bal.

Ogrska zunanja trgovina izkazuje za februar 42-9 milij. pengö importa in 40-7 milij. pengö eksporta; import je padel proti lanskemu februarju za 18-4, eksport za 19-7 milij. pengö.

V Romuniji bodo ustanovili Državno agrarno banko, ki ji bodo dali kapital 350 milijonov lejev. Nova banka bo dajala poljedelstvu kredite do 30 let.

Zunanja trgovina USA v zadnjem času zelo pada; v januarju in februarju je padel izvoz napram istima lanskima mesecema za 2840 milij. dolarjev na 475-7, uvoz za 234 na 358-2 milij. dol.

Bakrena družba Rio Tinto naznanja skrčenje dividende od 55 na 20%. Je še zmeraj dosti.

Francija se pogaja s Poljsko o posojilu v znesku 400 milijonov dolarjev in so pogajanja tik pred zaključkom.

Redukcija dividende Nemškega linoleskega koncerna najbrž ne bo šla samo od 15% na 8, temveč še globlje.

Radio Corporation of America izkazuje za preteklo leto 5.520.000 dolarjev dohodkov proti 5.890.000 v letu 1929.

Westinghouse Electric (Amerika) je dosegla lani 11-88 milij. dol. dohodkov proti 27-06 v letu 1929.

Cena bakra koleba; po zadnjem zvišanju na 10-80 cents jo je kartel znižal na 10-30 cents in jo še isti dan zvišal na 10-55 cents, kar se v zgodovini kartela še ni pripetilo.

Kartel mlinov v Ogrski je menda zopet pred ustanovitvijo; gre za enotno kupčijsko politiko.

Ameriška tobačna družba izkazuje za preteklo leto rekordni dobiček 43.345.000 dolarjev; to je 43 odstotkov več kot v letu 1929. in največji čisti dobiček, odkar družba obstoji.

Vickersov koncern izplačuje kot lani 8-odstotno dividendo.

V vzhodnem Teksasu (USA) so pričeli z izkoriščanjem novih petrolejskih vrelcev.

Prodaja Fordovih avtomobilov v Nemčiji hitro raste; že lani je bila ugodna, a dosedanji letošnji tedni so jo prekosili še za 25%.

Dogovor o cinku so podpisali nemški, poljski in čslv. producenti; gre za prodajo surovega in rafiniranega cinka, ne pa za produkcijo elektrolitnega cinka.

Položaj ameriške bombaževе industrije se vidno boljša; prodaja standardnih tkanin je bila v februarju za 45% večja kot v lanskem februarju. Takega ugodnega razmerja ni bilo že več let. Tudi nadaljnji izgledi se ugodno presoajo.

Gospa Julijana Bar roj. Toni prinaša v družbo stvarno vlogo, sestojajo iz v členu VI. točka 3 pogodbe navedenih predmetov in orodja v sporazumu določeni skupni vrednosti Din 9.500.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani odd. III., dne 7. marca 1931.
Firm. 251/31. — Rg. C IV 266/1)

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Jugograd-jugoslovan. gradbena družba z o. z.

Obratni predmet:

1. izvrševanje vsakovrstnih vodnih, talnih in visokih zgradb, lesnih konstrukcij tesarske stroke ter izdelava tozadavnih zgradb na tuj ali lasten račun ter izvrševanje vseh stavbnih poslov samostojno ali v družbi z drugimi podjetniki;

2. nakup in prodaja lesa, lesnih izdelkov ter stavbnega materiala, obratovanje v to stroko spadajočih obratov, kakor žag, kemolomov, opekarn, apnenic in drugih enakih podjetij, nakup stavbišča in zemljišča v svrhu parcelacije in zazidave s posameznimi stanovanjskimi hišami in kolonijami, nakup strojev, njih delov, potrebnih za družbo, in vsakovrstnega materiala ter prodaja istega;

3. nakup in zakup podjetij enake in slične stroke ter udeležba pri sorodnih podjetjih.

Družbena pogodba z dne 2. marca 1931, opr. št. 17.723.

Družba je ustanovljena za nedoločen čas.

Višina osnovne glavnice Din 27.000.

Na to vplačani zneski v gotovini: Din 27.000.

Poslovodje: Pust Franc, lesotrzec, mestni tesarski mojster in posestnik v Ljubljani, Streliška ulica št. 33, ing. arh. Pust Bogomir, koncesionirani gradbeni mojster od istotam, in ing. Pust Srečko, inženir gradbene stroke in mestni tesarski mojster od istotam.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani odd. III., dne 7. marca 1931.
(Firm. 230/31 — Rg. C IV. 264/1.)

—o—

Izbrisala se je nastopna firma:

Sedež: Kranj.

Besedilo: Tekstilne tvornice, družba z o. z. v likvidaciji.

Izbrisala se je po končani likvidaciji.

Dežel. kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 28. februarja 1931. Firm. 1892/30 — Rg. C. III. 45/8.

Dobava-prodaja

Dobave. Strojni oddelek Direkcije drž. žel. v Ljubljani sprejema do 27. marca t. l. ponudbe glede oddaje 389 komadov pil v nasekovanje in popravilo; do 28. marca t. l. glede dobave 360 kg bakrene pločevine, raznih pil in 20 dežnih plaščev. Prometno-komercialni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 28. marca t. l. ponudbe glede dobave tiskovin ter glede nalepljenja grafikonov; do 30. marca t. l. pa glede dobave tiskovin. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) Direkcija drž.

rudnika Senjski Rudnik sprejema do 7. aprila 1931. ponudbe glede dobave 2 krožnih žag. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobave. Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 7. aprila t. l. ponudbe glede dobave 1900 kg jekla; do 13. aprila t. l. pa glede dobave 1 ventilatorja. — Direkcija državne železarne Vreš-Majdan sprejema do 8. aprila t. l. ponudbe glede dobave 6000 kg masti in 3000 kg olja ter glede dobave 300 plošč črne pločevine. — Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 9. aprila t. l. ponudbe glede dobave 300 m³ jamskega lesa, 10.000 kg živega apna, 50 m³ gramoza, 30 m³ prodnega peska in 2400 komadov toporišč za krampe in lopate. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 9. aprila t. l. ponudbe glede dobave 200 m gradla za zavese in 160 plošč železne pločevine. — Mjesni upravni odbor bratinske blagajne, Breza sprejema do 15. aprila t. l. ponudbe glede dobave lekarniškega materiala. — Dne 15. aprila t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 100.000 m raznega platna. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 8. aprila t. l. se bo vršila pri Komandi III. armijske oblasti v Skoplju licitacija glede dobave 26.000 kg petroleja; dne 15. aprila t. l. pa pri Komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede dobave 17.000 kg petroleja. — (Predmetna oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih komandah.)

Irzna poročila

Mariborsko-sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 20. III. 1931 je bilo pripeljanih 229 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tedno stari komad Din 120—150, 7—9 tednov stari 180—250, 3—4 mesece stari 280—350, 5—7 mesecev stari 400—500, 8—10 mesecev stari 560—630, 1 leto 880—960, 1 kg žive teže 8—9, 1 kg mrtve teže 10 do 12 Din. Prodanih je bilo 74 svinj.

Veletrgovina

A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča

Specerijsko blago
več vrst žganja, moko
ter deželne pridelke —
kakor tudi raznovrstno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za dišave
z električnim obratom

Telefon 26-66

CENIKI NA RAZPOLAGO

Motvoz Grosuplje

domać slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani

Brzoiavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale
Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina koloni-
jalne robe. **Ljubljana** Zaloga špirta,
raznega žganja in
konjaka.
Velepražarna kave. **Dunajska cesta 33** Mineralne vode.
Mlini za dišave.
Točna postrežba Ustanovljeno leta 1840 Ceniki na razpolago

SPEDICIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER
LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora Carinsko skladišče. Mesne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

KLIŠEJE

vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST-DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Vinocet

tovarna vinskega kisa, d. z o. z.
Ljubljana

nudi najfinejši in naj-
okusnejši namizni kis
iz pristnega vina. Teh-
nično in higijenično
najmoderneje urejena
kisarna v Jugoslaviji

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana. - Telefon št.: 2040, 2457, 2548;
Interurban: 2706, 2806. - Peterson international Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepositi i. t. d.

T Knjige, časopise, račune, vizitke, memorande, kuverte, tabele, lepake, letake, naročilnice v blokkih s poljubnim številom listov, barvotiske, cenike kakor tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

Telefon 25-52
Ljubljana, Gregorčičeva 23

TISKARNA MERKUR

Lastna
knjižno-
veznica

Kaj je „Domači vedež“?

V 24 zvezkih, ki izhajajo zdaj v mesečnih presledkih, bo to rodbinski leksikon, ki Vas bo seznanjal v abecednem redu z vsemi zadevami, ki se tičeje življenja v rodbini in družbi.

Karkoli boste potrebovali vedeti v dnevnem življenju, na vse boste dobili v njem odgovor in nasvet. »Domači vedež« bo torej govoril o:

Ce še niste naročnik te vsaki rodbini in vsakemu posamezniku najbolj potrebne poučne in vzgojne publikacije, izkoristite našo ugodno ponudbo za naročbo in **odpošljite naročilnico takoj.**

Vsak zvezek velja 25.— Din, ki jih lažje izdaste sproti mesečno kot pa plačate celo publikacijo naenkrat.

Dajal Vam bo pouk v lahkoumljivih razpravah na temelju mnogoletnih izkušenj ter ne bo štedil z navodili in nasveti za praktično uporabo. Bo to knjiga, ki jo boste iz vseh največkrat jemali v roko, dokler boste živeli.

zdravstvu, zdravilnih domačih sredstvih — prvi pomoči pri nezgodah — prehrani v rodbini — materinstvu in vsem, kar je s tem v zvezi — vzgoji — lepem vedenju v vseh položajih — družabnih stikih — družabnih prireditvah — etičnih vprašanjih — religiji — morali — pravnih vprašanjih — razmerju moža do žene — ločitvi zakona — razporoki — poklicih — službah — razmerju službodajalca do delojemalca in nasprotno — prednostih pridobitnih poklicev — šolanju v dosego raznih poklicev — gospodinjskih delih z ozirom na največjo praktičnost — posebnostih domače in tuje kuhinje — hranilih in njih ponarejanju — zidanju hiš — opremi stanovanj — umetnostnem čutu pri urejevanju domačije — okrasnih sobnih in vrtnih rastlinah — obdelovanju zemlje in živinoreji — obrti in trgovini — itd., itd.

Da si »Domačega vedeža« nabavi lahko vsak, tudi manj premožni poedinec, ga izdajamo v zvezkih po 32 strani vsebine velikega formata (18 × 26.5 cm). Do zdaj je izšlo 6 snepičev. Celotno delo bo tvorilo po izidu knjižnico zase, katera Vam bo služila v vseh življenjskih prilikah bolje od zvestega prijatelja.

Poleg plačilnih ugodnosti ne pregledajte brezplačne premije, ki jo dobijo naročniki »Domačega vedeža«, če se po priloženi naročilnici priglasijo najpozneje do **20. aprila 1931.**

Ta brezplačna premija obsega sledeče knjige v prodajni ceni 275.- Din:

1. Henrik Smrekar: Črnovojnik. Ilustrirano. Vez. (Humorističen popis vojakovanja avtorja.)	8. Nemo: Veseli anekdotar. Broširano. Zbirka najboljših dovtipov in zgodbic . . . . .
2. Milčinski: Suha roba. Ilustrirano. Vez. (Najboljše ribniške anekdote.)	9. Ing. Nemo: Kaj je radiotelefonija? Broš. . . . .
3. Pugelj Milan: Črni panter. Novele. Broš.	10. Dr. Zahorj: Spol, ljubezen, materinstvo. Vez. Za deklice okrog 14 let. Vzgojna knjižica, ki nadomesti najbolj obzirni pouk mater . . . . .
4. Golar: Sto let slov. lirike. Broš.	11. J. S. Machar: Strup iz Judeje. Pesnitve. Broš. . . . .
5. Albrecht Fr.: Pesmi življenja. Vez.	12. J. S. Machar: Konfesije literata. Proza. Broš. . . . .
6. Valois: Heptameron. Novele. Broš.	
7. Dr. Montfleury: Moderna kozmetika. Broš. Negovanje in varovanje lepote z naravnimi sredstvi	

Izpolnite, izrežite, vtknite v kuverto in pošljite na
Umetniško propagando odp. Loka pri Zid. mostu

NAROČILNICA.

(Veljavna do 20. aprila 1931)

Umetniški propagandi, odpravništvo

Loka pri Zidanem mostu.

Priglašam se obvezno za odjemalca celotnega dela »Domači vedež«, ki izhaja v zvezkih po 32 strani vsebine, oblike 18 × 26,5 cm in prosim, da mi zvezke po izidu pošiljate, že izišle pa takoj določite.

Plačam: po prejemu vsakega zvezka 25.— Din . . . . .
(šest zvezkov, ki so že izšli in stanejo 150.— Din pa odplačam v zaporednih mesečnih obrokih po 5.— Din).

Kot brezplačno premijo mi pošljite skupino 12. knjig, ki jih navajate v Vaši ponudbi. Poštino povrnem.

Do popolnega plačila naročnine ostajajo knjige in »Vedež« Vaša last.

Datum:

Podpis in točen naslov:

Ker je število brezplačnih premij omejeno in se bodo razpošiljale v vrstnem redu, kakor bodo naročila za »Domačega vedeža« prihajala, ne odlašajte in pošljite Vašo priglasnico čimprej.

Velja za brezplačno premijo!

Velja za brezplačno premijo!

Tisti naročniki pa, za katere bo zmanjkalo brezplačnih premij ali pa tisti, ki navedene knjige že posedujejo in jih ne žele, bodo plačali Vedeža po subskripcijski ceni 20.— Din za zvezek.